

2. Οι Κομνηνοί και η μερική αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας

α. Κατάσταση της αυτοκρατορίας

- 1081 - 1118: ΑΛΕΞΙΟΣ Α΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ = αυτοκράτορας Βυζαντίου
- Εχθροί Βυζαντίου → 1) Νορμανδοί = απειλούν τις ακτές της Ηπείρου
2) Κουμάνοι & Πατζινάκες = λεηλατούν τα Βαλκάνια
3) Σελτζούκοι Τούρκοι = κατακτούν μέρος της Μ. Ασίας.

β. Εσωτερική πολιτική

- ΚΟΜΝΗΝΟΙ: στηρίχτηκαν στους ευγενείς
εφάρμοσαν το θεσμό της «προνοίας» (ισόβια παραχώρηση αγροκτημάτων και φορολογικών εσόδων στους ευγενείς (προνοιάριοι) με αντάλλαγμα την παροχή στρατιωτικών υπηρεσιών)
→ Προνοιάριοι ή στρατιώτες = άρχουσα τάξη του Βυζαντίου,
ενώ: οι απλοί αγρότες - στρατιώτες = παραμελήθηκαν εντελώς

γ. Εξωτερικές επιτυχίες

- ΑΛΕΞΙΟΣ Α΄ (1081 - 1118) → α) στην Ανατολή: εκμεταλλεύτηκε τις επιχειρήσεις των σταυροφόρων στη Μ. Ασία
- υπέγραψε συμφωνίες με τους αρχηγούς τους (Κων/πολη)
- ανέκτησε τη Δυτική Μ. Ασία (Νίκαια, Σμύρνη, Έφεσο, Σάρδεις)
β) στα Βαλκάνια: απαλλάχτηκε από τους Πατζινάκες & τους Κουμάνους
(με διπλωματία και πόλεμο)
- ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ (1118 - 1143) → α) στην Ανατολή: κατέκτησε ξένα κρατίδια στη Μ. Ασία
β) στα Βαλκάνια: επέβαλε την κυριαρχία του στους Σέρβους
προσπάθησε να θέσει υπό κηδεμονία το Ουγγρικό βασίλειο
- ΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΜΝΗΝΟΣ (1143 - 1180) → α) εσωτερική πολιτική: φιλοδυτική
στηρίχθηκε στις υπηρεσίες των Λατίνων
β) εξωτερική πολιτική: συνήψε ειρήνη με τους Ούγγρους
κυριάρχησε στα βορειοδυτικά Βαλκάνια
ταπείνωσε τους Σέρβους
συνέχισε τις εκστρατείες κατά των Σελτζούκων

δ. Η στρατιωτική κατάρρευση

- Εμπλοκή ΜΑΝΟΥΗΛ στο ιταλικό μέτωπο.
- Επιθέσεις ΣΕΛΤΖΟΥΚΩΝ κατά εδαφών Βυζαντίου.
- 1176: Μάχη στο Μυριοκέφαλο (Φρυγίας) → Συγκρούστηκαν: Βυζαντινοί - Σελτζούκοι Τούρκοι
Αποτελέσματα: 1) ήττα Βυζαντινών
2) οριστική απώλεια Μ. Ασίας για το Βυζάντιο
3) εξισλαμισμός μικρασιατικών επαρχιών
- Αίτια εξισλαμισμού: 1) η ήττα του βυζαντινού στρατού,
2) οι καταλήψεις των πόλεων,
3) οι σφαγές,
4) η πείνα,
5) οι ασθένειες (πανούκλα)